Anul al 58-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { In Romania 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 219 Vineri 15 August 1941
12 Pagini

BIBLIOTECA CENTRALA „ASOCIAŢIUNEA" SIBIU

ABONAMENTE IN ŢARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN ŢARA pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. şi UNIV. LITERAR câte 220 lei UNIV.-SPORT 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

DIRECTOR ŞI ADMINISTRATOR DELEGAT STELIAN POPESCU

PREMII DEMOGRAFICE

Nu mai este nevoe să stăruim asupra importanţei factorului demografic în viaţa unui popor, de îndată ce el rămâne primul indicator palpabil al vitalităţii sale şi chezăşia siguranţei de viitor. E de ajuns să reţinem că atenţia rezervată acestui factor a trecut de mult pe primul plan în preocupările guvernelor prevăzătoare, determinând o întreagă politică de stat menită să conserve şi să desvolte vitalitatea naţiunilor respective, prin încurajarea nupţialităţii şi a natalităţii, prin organizarea şi întărirea familiei, prin toată seria de măsuri de asistenţă sanitară şi medicală rezervată mamelor şi copiilor de condiţie modestă, concomitent cu asistenţa socială şi economică oferită familiilor împovărate.

Dar în afară de acest cadru larg al politicei sociale, în care este încadrată în toate statele civilizate problema demografică, unele guverne nu au neglijat nici încurajerile speciale, oferite sub formă de premii tinerilor însuraţei, cum şi pentru natalitate.

Sistemul este cunoscut. Sub diverse nuanţe el a fost încercat şi în Franţa, unde problema scăderii natalităţii până la creiarea unui deficit din an în an mai accentuat între numărul naşterilor şi al deceselor s'a transformat în alarmă. Dar numai în Italia şi Germania încurajerile directe în formă concretă (premii în bani, locuinţe, pământ, unelte, vite şi diverse alte înzestrări) au cunoscut o aplicare constantă şi metodică.

In Italia, de pildă, după o situaţie recentă, în ultimii 6 ani, totalul premiilor demografice acordate de Statul fascist se ridică la 534.137.884 lirete, din care aproape 200 milioane lirete au revenit căsătoriilor, repartizate în 84.700 premii şi circa 350 milioane lirete natalităţii, repartizate în aproape 300.000 de premii.

Deosebit de aceasta, au fost acordate alte premii în favoarea unor noui categorii: femeilor care au născut mai mulţi copii, de ex.

In ce priveşte poporul nostru, situaţia lui din punct de vedere demografic joacă între două extreme: cea mai ridicată natalitate şi cea mai teribilă mortalitate din Europa. Dar, în ciuda acestui dublu record contradictor, cumpăna joacă totuşi în favoarea noastră, permiţând un spor natural, care în fiecare an se cifra, în graniţele României întregite, la aproape un sfert de milion de suflete.

Pe baza datelor recensământului din 6 Aprilie a. c., limitat, precum se ştie, numai la populaţia rămasă în graniţele amputate în cursul anului trecut, sporul natural a fost de 160.000 de suflete. Odată cu recucerirea teritoriilor pierdute, cifra acestui spor se va apropia mult de vechea medie anuală, dat fiind că, în deosebi, Basarabia a reprezentat în trecut şi va reprezenta desigur şi de acum înainte, un procent foarte ridicat de naşteri.

La noi problema apărării demografice se pune mai mult sub latura reducerii procentului de mortalitate, mai ales în mediul infantil. Dar după unele scăderi care apar constant de câţiva ani şi în procentul anual al naşterilor şi care exprimă semne de oboseală şi de regres în vitalitatea poporului — chiar celui dela ţară — faptul trebue să ne dea de gândit, luând în imediată supraveghere acest sector, gata de a interveni fără zăbavă cu toate măsurile chemate să amelioreze situaţia. Aceleaşi fenomene alarmante apăruseră şi în mişcarea demografică a Germaniei în primii 15 ani dela războiul mondial. Odată cu instaurarea regimului naţional-socialist, s'a pornit, însă, o vastă şi impetuoasă campanie de propagandă, urmată şi de măsuri directe de încurajarea căsătoriilor, de ajutorarea însuraţeilor şi a familiilor împovărate, pe de o parte şi de represiune crâncenă a practicei avortului, pe de altă parte, care din primul an şi-au afirmat efectul, corectând situaţia.

Aceeaşi cale ne rămâne deschisă şi nouă, înainte ca răul să se întindă şi să se adâncească.

OPERAŢIILE DIN UCRAINA

Trupele sovietice se retrag spre porturile Mării Negre. — Importanţa teatrului de război ucrainian

de R. SEIŞANU

In faza actuală a războiului de mişcare de pe frontul oriental, centrul de gravitate al operaţiunilor s'a deplasat spre sud-est, în Ucraina.

In celelalte faze centrul de gravitate al operaţiilor a fost în sectorul central al frontului, unde s'au dat marile bătălii de încercuire şi de nimicire dela Bialystok, Minsk şi Smolensk, în cursul cărora o mare parte din armatele sovietice au fost zdrobite sau dezorganizate, suferind pierderi considerabile în oameni şi material de război.

Pe teatrul de război din Ucraina, iniţiativa aparţine tot comandamentului armatelor germane şi aliate, care se manifestă prin voinţa sa de a impune bătălii acolo unde socoteşte că poate obţine rezultate de ordine tactică şi strategică, prevăzute în planul său general de operaţiuni.

Metodele sunt aceleaşi, căci ele s'au dovedit a fi cele mai bune; încercuirea unor forţe sovietice cât mai numeroase pe un anumit spaţiu; diviziunea şi apoi înfrângerea şi distrugerea lor prin eficacitatea puterei maxime a focului în cleştele din care nu mai pot scăpa, cu toate încercările disperate ce le-ar face de a se libera şi salva. Zilele trecute o asemenea bătălie de încercuire şi de nimicire s'a dat de către forţele germane şi aliate la sud de Kiew şi est de fluviul Bug, unde în regiunea dela sud-vest de Umans au fost nimicite armatele VI şi XII sovietice, precum şi corpul al XIII-lea de armată sovietic. Alte bătălii sunt în curs în Ucraina de sud, între Nistru şi Bug, ca şi dincolo de Bug, la care iau parte trupele germane şi române.

In acest sector forţele sovietice bătute sunt în retragere spre sud, în direcţia coastei Mării Negre, unde caută să se salveze pe mare; dar ele sunt de-aproape urmărite şi silite să dea lupte continue.

După comunicatul marelui cartier german de eri, în Ucraina de sud, divizii de infanterie şi formaţiuni rapide moto-mecanizate, ale armatelor germane şi aliate urmăresc trupele sovietice bătute, care se retrag spre porturile Mării Negre (Odessa, Nicolaew). In cursul retragerii lor precipitate, trupele sovietice au fost şi sunt nevoite să susţină lupte cu ariergărzile lor, care au suferit pierderi grave.

Rezultatele de ordin tactic şi strategic ce le vor avea bătăliile din acest sector, vor influenţa asupra mersului general al operaţiunilor de pe frontul oriental dată fiind importanţa deosebită a teatrului de război din spaţiul ucrainian.

Importanţa lui reese din următoarele date de ordin geopolitic şi economic: Teritoriul numit Ucraina, care are o suprafaţă de peste 450.000 kmp., cu o populaţie ce trece de 30 milioane locuitori reprezintă pentru U. R. S. S. o regiune de primul ordin, prin situaţia sa geografică, prin eşirile sale la marea Neagră şi strâmtori; prin bogăţia solului său şi prin centrele vitale ce le cuprinde. Prin Ucraina, U. R. S. S. respiră şi se alimentează. Prin Ucraina U. R. S. S., ca şi fostul imperiu rus, şi-a fixat jaloanele politicei sale de expansiune spre vest şi sud-vest, cu obiectivul magic: Carpaţi-Dunăre-Balcani-regiunea Strâmtorilor. Deoparte, este drumul de invazie obicinuit peste Nistru; iar de altă parte, este drumul maritim Odessa-Stambul, ce trece prin Marea Neagră, considerată până eri „lac sovietic".

Mai este apoi un alt drum, — cel oriental, — care oferă Ucrainei accesul în regiunile petrolifere.

Ucraina dispune de cea mai întinsă reţea de căi ferate din U. R. S. S., iar porturile sale de pe coasta Mării Negre — în frunte cu Odessa — asigură statului sovietic comunicaţiile maritime cu Orientul şi Occidentul, prin Bosfor, Marmara şi Dardanele.

Odessa, întemeiată la sfârşitul secolului al XVIII-lea, la 50 km. est de limanul Nistrului, lângă coasta unui golf al Mării Negre, a luat o mare desvoltare în secolul următor şi a ajuns portul comercial cel mai însemnat, nu numai al Ucrainei, ci al întregei Rusii europene. Ea este considerată fereastra deschisă a Rusiei spre Constantinopol (Stambul) şi mările calde dela sud.

(Continuare în pag. 2-a)

LA PATUL RĂNIŢILOR

M. S. Regina Mamă Elena aduce mângâiere răniţilor dela Spitalul Aşezămintelor M. S. Elena. (P. P.).

Aviaţia germană a aruncat sute de tone de bombe explosive asupra Moscovei

Berlin, 13 (Rador). — In legătură cu afirmaţiile fanteziste făcute la Moscova şi Londra, se declară din izvor autorizat că avioanele bolşevice au ajuns o singură dată la Berlin, când au aruncat 20 de bombe în greutate totală de o tonă. In celelalte trei nopţi, ele n'au reuşit să se apropie de Berlin.

In schimb, aviatorii germani au sburat în fiecare noapte deasupra Moscovei, în ultimele patru nopţi, ei au aruncat respectiv 60, 35, 70 şi 40 tone de bombe explosive.

In cursul acestor atacuri date asupra Moscovei, a fost lovit un important centru al industriei sovietice de armament şi mai ales al industriei aeronautice, care se găseşte concentrată la Moscova în proporţie de aproape 50 la sută. Uzinele de avioane din celelalte regiuni industriale, ca Gorki, Tala, Harkov şi Doneţ, regiuni care nu reprezintă ca Moscova un centru al industriei aeronautice, nu pot umple golul produs de distrugerea industriilor dela Moscova.

In plus, trebue să se mai adauge că din ce în ce capacitatea lor de producţie scade din cauza lipsei de lucrători, din cauza dificultăţilor tot mai mari în materie de transporturi şi din cauza altor consecinţe ale atacurilor germane.

In aceste condiţiuni, se crede că comandamentul sovietic mai întrebuinţează forţele aeriene — insuficiente pentru operaţii militare în stil mare — numai pentru a camufla neputinţa lor militară şi de aceea le ordonă să pornească în raiduri pe deasupra Germaniei, de pe puţinele aerodromuri ce le-au mai rămas.

MARI DISTRUGERI PROVOCATE DE AVIAŢIA GERMANA

Berlin, 13 (Rador). — In sectorul de nord al frontului de est, avioane germane de diferite tipuri au distrus în ziua de 12 August 180 de autocamioane, 4 trenuri de cale ferată şi 16 care blindate sovietice.

In plus, ele au redus la tăcere 15 baterii şi 27 de tunuri.

Cu ocazia numeroaselor sboruri efectuate pe deasupra comunicaţiilor din spatele frontului, un mare număr de trenuri, aflate în gări sau pe drum, au fost avariate.

Alte formaţiuni aeriene au sburat pe deasupra mării şi au avariat la nord-est de insula Oesel un contratorpilor inamic.

In sectorul central, avioanele germane au bombardat gara Brijansk, provocând stricăciuni serioase clădirilor şi şinilor. Mai multe vagoane au fost incendiate.

Cu prilejul atacurilor date asupra concentrărilor de trupe, asupra coloanelor în marş, asupra şoselelor şi poziţiilor sovietice, un tren blindat şi 80 de autocamioane au fost distruse. Au fost reduse la tăcere 11 tunuri şi 3 baterii de artilerie.

GRAVE CONSECINŢE PROVOCATE DE ATACURILE AVIAŢIEI GERMANE ASUPRA SUEZULUI

Ankara, 13 (Rador). — Corespondentul agenţiei D. N. B. transmite:

O notă pe care guvernatorul Suezului a adresat-o guvernului egiptean şi în care cere credite suplimentare pentru Suez, constitue o dovadă a consecinţelor pe care atacurile aviaţiei germane le-au avut asupra Suezului.

Guvernatorul face aluzie la dificultăţile de aprovizionare, dat fiind că permanentele atacuri aeriene fac aprovizionarea extrem de dificilă.

S'au produs divergenţe de vederi cu autorităţile militare britanice în ce priveşte ordinea în care urmează să se facă descărcarea vaselor sosite la Suez.

In timp ce administraţia egipteană doreşte să descarce în primul rând vasele încărcate cu alimente destinate populaţiei civile din Egipt, autorităţile militare britanice cer să se descarce mai întâi stocurile de material de război destinate armatei britanice.

SUBSCRIPŢIA MM. LL. REGELE ŞI REGINA MAMĂ LA IMPRUMUTUL REINTREGIRII

D. prof. Mihai A. Antonescu, vice-preşedintele consiliului de miniştri, a primit dela M. S. Regele, următoarea scrisoare:

SINAIA
Castelul Foişor
Domnule Vice-Preşedinte al Consiliului,

Iniţiativa guvernului de a recurge la simţământul de solidaritate al întregului Neam, spre a contribui cu rodul muncii la înălţarea şi întărirea Ţării, găseşte în sufletul Meu şi al Scumpei Mele Mame cea mai caldă înţelegere.

Unindu-Ne în totul la mişcătorul apel al Conducătorului Statului şi urmând pilda Marilor Noştri Inaintaşi de a fi cei dintâi la datoriile către Patrie, subscriu la împrumutul reîntregirii sumele:

500.000 lei din partea Mamei Mele

1.000.000 lei din caseta Noastră particulară.

Sunt sigur că acum, ca şi în toate clipele mari ale trecutului nostru, Românii vor da prisosul lor

M. S. REGELE MIHAI I

cu toată inima şi cu toată încrederea.

Trăiască România reîntregită!

MIHAI

Preşedintele Finlandei elogiază eroismul armatei române

Helsinki, 13 (Rador).— Trimisul special al agenţiei „Rador" transmite:

D. Rysto Riti, preşedintele Republicei Finlandeze, a dat o recepţie la palatul prezidenţial în onoarea corespondenţilor de război reprezentând 16 state, printre care Japonia, Italia, Spania, statele din America de Nord şi cele din America de Sud. Ziariştii străini erau conduşi de un împuternicit al ministerului de externe german.

La această recepţie au luat parte generalul Walden, ministrul de război, d. Witting, ministrul de externe, d. Tanner, ministrul de comerţ, ministrul culturei, etc.

D. Rysto Riti s'a întreţinut cu fiecare ziarist în parte.

D-sa a binevoit apoi să facă uruătoarea declaraţie:

„Finlanda nu duce un război imperialist, ci un război de securitate.

Efortul întregului popor, — impresionant, după cum îl veţi vedea, — tinde să asigure Finlandei pentru totdeauna desvoltarea sa normală şi condiţiile necesare oricărui progres".

Adresându-se trimisului special al agenţiei „Rador", d. Rysto Riti a adăugat:

„Am urmărit cu mare simpatie redresarea României şi lupta ei pentru a salva din jugul sclaviei sovietice provinciile răpite şi avem toată admiraţia pentru vitejia soldatului român.

Impreună, alături de Marele Reich, avem acelaşi rol în această luptă, pe care o duce astăzi Europa".

La marele cartier general, unde am fost primiţi la înapoierea noastră depe frontul dela Sortavala, generalul Heinrichs, comandantul armatelor de uscat, aer şi marină pentru întreaga Carelie, a arătat cu ce interes a urmărit eroica acţiune a trupelor române şi a elogiat comanda excepţională a d-lui General Antonescu.

D-sa a adăugat trimisului special al agenţiei „Rador" că armata română a înscris o glorioasă pagină în istoria acestui război şi că legendara figură a Generalului Antonescu este încărcată cu laurii victoriei.

ESCADRILA „HAIDUC"

de AL. DEMETRESCU

Este numele de răsboi al unei escadrile, „matca" flotilelor de bombardament ale aviaţiei noastre militare.

Intocmai celebrului „Bric Mircea" escadrila „Haiduc" pe vremuri denumită „bloc" din cauza unei strânse camaraderii şi a unui desăvârşit spirit de unitate ce există între sburători, personalul şi trupa din acele timpuri — a servit drept şcoală, la o întreagă serie de aviatori, repartizaţi să se specializeze în meşteşugul bombardamentului aerian.

Pe avioanele ei — îmbătrânite azi ca tip şi performanţe, dar încă rezistente şi puternice — şi-au făcut ucenicia zeci de piloţi navigatori bombardieri şi mecanici. In „interiorul" lor, s'a călit acea sublimă legătură sufletească a echipagiilor şi s'a format spiritul, tradiţia şi nobleţea unei grele meserii!

Port-drapel al bombardamentului aerian românesc, bătrâna escadrilă trăeşte şi azi acolo, „undeva pe front" fericită ca o cloşcă între puii ei, între glorioasele sale grupuri tinere, moderne, suple şi cu viteze de bolid!

Din sburătorii ce formau „blocul" de odinioară, azi au mai rămas puţini! Nevoile răsboiului i-au împărţit prin unităţile vecine, ducând cu ei, — la plecare — făclia de lumină şi dreptul din panaş!

In luptă, intervine doar când se cere un suprem efort sau când din pântecele avioanelor de bombardament se aşteaptă un maximum de bombe. Atunci, în escadrilă, mişcarea este mare, febrilă! Soldaţii, care îşi adoră unitatea — poate ca în nici o altă parte — sunt fericiţi că au „lucru de răsboi"; echipajiile îşi studiază misiunea, iar comandantul escadrilei, urmat la o respectoasă distanţă de adjutantul său şef — decanul adjutanţilor dintr'o flotilă — dă ultimele ordine de pregătire: intervine ea „Artileria grea!"

Am citit jurnalul de bord al escadrilei! Puţine misiuni, dar bune de par'că ar fi fost alese special pentru ea! Bombardamente de coloane bolşevice în marş!... Bombardamente de trupe!... Imi şi închipui efectul groasnic pe care miile de kilograme de bombe — vărsate din cele mai mari şi grele avioane de bombardament ale noastre — l'a făcut asupra inamicului!... Imi închipui şi bucuria echipajiilor în sbor către asemenea misiuni, precum şi aşteptarea grijulie a comandantului să-şi vadă cât mai curând reîntoarse, dragile lui păsări de oţel!...

Şi pentruca onoarea de păstrătoare a tradiţiei să rămână întreagă dragei lor unităţi, într'un întors din misiune echipajiile ei au doborât şi două avioane bolşevice, aşa, pe înfundate, haiduceşte...

Bătrâna escadrilă „Haiduc"! In sgomotul motoarelor sale, palpită un întreg focar de modestie şi de muncă creatoare în aripile ei, nostalgia unui trecut!...

IN ŢINUTURILE DESROBITE

A început repararea şoselelor. (P. P.).

Salariile mobilizaţilor vor fi plătite direct familiilor lor de patroni

Comunicat

Patronii sunt autorizaţi să plătească direct familiilor salariaţilor mobilizaţi sau rechiziţionaţi, drepturile prevăzute de art. 18 din decretul lege nr. 2167 din 29 Iulie 1941, publicat în „Monitorul Oficial" nr. 178 din 30 Iulie 1941.

Prelungirea termenului pentru declararea cantităţilor de porumb blocate

Subsecretariatul de Stat al aprovizionării a dat următoarea decizie:

ART. I. — Termenul de 5 zile prevăzut în articolul II din deciziunea nr. 282 din 23 Mai 1941, publicată în „Monitorul Oficial" nr. 121 din 24 Mai 1941, pentru declararea cantităţilor de porumb blocate, se prelungeşte până la 20 August 1941.

Beneficiază de această prelungire atât deţinătorii acestor produse cari nu le-au declarat în termenul legal, cât şi cei cari au făcut declaraţii necomplecte, aceştia din urmă putând să-şi modifice declaraţiunile în termenul acordat prin prezenta decizie.

IN CĂUTAREA INAMICULUI SBURĂTOR

Submarinul „Delfinul" e gata să lovească avioanele bolşevice care s'ar apropia de coastele noastre. (P. P.).